

Prof. Dr. İlhan Helvacı

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Miras Hukuku – (28.11.2017) – 7. Hafta – 1. Ders

Vasiyet

Bugün vasiyet kavramını tamamlamaya çalışacağım. Yani özellikle bir borçtan ibra vasiyetinden söz etmek istiyorum, intifa vasiyetinden söz etmek istiyorum. İrat vasiyetini açıklamak istiyorum, aynı şekilde infak (bakım) vasiyetini açıklamak istiyorum. Bunları açıkladıktan sonra vasiyet borçlusu kimdir, vasiyet alacaklısı kimdir, vasiyet borcu ne zaman muaccel hâle gelir sorularını yanıtlamak istiyorum ve aynı şekilde vasiyetin tenkisi ve vasiyetin tabi olduğu zamanaşımına değinmek istiyorum.

Bunları tamamladıktan sonra bugün özellikle güzergâhımızda şart kavramı var; yani ölüme bağlı tasarrufların şarta tabi kılınıp kılınamayacağını, şartın etkilerini ele alacağız. Arkasından ölüme bağlı tasarruflarda yeni Medeni Kanunun tabiriyle yükleme kavramını, eski Medeni Kanundaki tabiriyle mükellefiyet kavramını ele alacağız.

Borçtan İbra Vasiyeti

Bugün öncelikle eksik bıraktığımız konuları ele alacağız. Bunlardan bir tanesi, borçtan ibra vasiyeti veya bir yükümlülüğün kurtarma vasiyetidir. Şöyle bir örnek üzerinden gidelim: Bay M, sağlığında Bay B’den örneğin bir miktar para alacağına sahiptir. Yani Bay B, Bay M’ye borçludur. Bizler biliriz ki, Bay Alacaklı ile yani Bay M ile Bay B ne yapabilirlerdi? Bay M’nin sağlığında bir borçtan ibra sözleşmesi yapabilirlerdi ve bu borçtan ibra sözleşmesiyle beraber Bay B’nin borcu ifa edilmeksizin sona ermiş olurdu. Aynı şekilde, Bay M sağlığında böyle bir borçtan ibra sözleşmesi yapmaz fakat yaptığı ölüme bağlı tasarrufta, yaptığı vasiyetnamede, yaptığı miras sözleşmesinde ne yapabilir? Borçtan ibra vasiyeti yapabilir. Örneğin, iki kanuni mirasçısı olduğunu varsayalım. Kanuni mirasçılara böyle bir borç yükleyebilir. Yani, ben aslında vefatımda Bay B’nin borçtan ibra edilmesini istiyorum, diyebilir. Bu tarz bir durumda Bay M’nin vefatıyla beraber Bay B kendiliğinden borçtan ibra edilmez. Kendiliğinden, otomatik olarak Bay Borçlu’nun borcundan ibra edilmesi söz konusu olmayacaktır. Bay

Borçlu ne yapacaktır? Mirasbırakanın mirasçılarında kendisinin borçtan kurtarılmasını, kendisinin borçtan ibra edilmesini, onlarla borçtan ibraya dair bir sözleşme yapılmasını talep edecektir.

Yükümlülüğten Kurtarma Vasiyeti

Borçtan ibra vasiyetinin yanı sıra başkaca yükümlülüklerin kaldırılmasına dair vasiyetler de olabilir.

Örneğin Bay M, Bay Borçludan bir miktar alacaktır ve Bay Borçlunun kurduğu bir de ipotek söz konusudur. Bu ipotekin kaldırılmasına dair bir vasiyet yapabilir yani örneğin borçtan ibra etmeyebilir ama ne yapabilir? Bu ipotekin kaldırılmasına dair, bu ipotek hakkında feragat edilmesine dair bir vasiyetname yapabilir. Bu tarz bir durumda da ipotek kendiliğinden kalkmayacaktır. Bu ipoteki tesis eden Bay Borçlu yine mirasçılardan ipotekin kaldırılmasını talep edecektir.

İntifa Vasiyeti

Vasiyetlerle ilgili bir başka alt başlık intifa vasiyetidir. Medeni Kanunun içerisindeki ilgili hükme baktığımızda intifa vasiyetinden söz edildiğini görürsünüz ama bu sadece intifaya ilişkin olmayabilir, sükna hakkı kurulmasına ilişkin bir vasiyet de söz konusu olabilir.

İntifa vasiyetinde vasiyetçi, mirasbırakan, örneğimizde Bay M, terekesinin bir kısmında ya da tamamında bir şahıs lehine, vasiyet alacaklısı lehine intifa hakkı kurulmasını vasiyet eder. Tahmin edileceği üzere, mirasbırakanın vefatıyla beraber yine kendiliğinden bir intifa hakkı kurulmamaktadır. Örneğin, Bay M Bay İ lehine bir intifa hakkı kurulmasını vasiyet etti. Bay M'nin tek çocuğu olduğunu, yani vasiyet borçlusu olarak geride Ç'nin kaldığını varsayalım. M'nin ölümüyle yine intifa hakkı kendiliğinden kurulmayacaktır. Lehine intifa hakkı kurulması vasiyet edilen Bay İ, yani vasiyet alacaklısı, yine mirasbırakanın mirasçılarında kendisi lehine bir intifa hakkı kurulmasını talep edecektir.

Sükna Vasiyeti

Benzeri bir şekilde, Bay M bir taşınmazı üzerinde örneğin Bay S lehine bir sükna hakkı kurulmasını da öngörmüş olabilir. Bay O lehine oturma hakkı, Bay S lehine sükna hakkı, her ne dersiniz deyin, yine bir sınırlı ayni hak kurulmasını vasiyet etmiş olabilir. Bay M'nin vefatıyla

beraber söz konusu sükna hakkı kendiliğinden tesis edilmiş olmayacaktır. Yine Bay S, kendi lehine bir sükna hakkı kurulmasını Bay Mirasbırakanın, Bay Vasiyetçinin mirasçılarından talep edecektir.

Vasiyet tipleriyle ilgili olarak iki kavramımız daha kaldı. Bunlardan bir tanesi, irat vasiyeti, yani gelir vasiyetidir. Bir tanesi de infak vasiyeti eski deyiimiyle, yeni deyiimiyle de bakım vasiyetidir.

İrat Vasiyeti

Vasiyetçi, irat vasiyetinde vasiyet alacaklısına ömür boyu veya belli bir süreyle düzenli bir miktarda para verilmesini veya düzenli bir miktarda misli eşya verilmesini emrediyor. Baktığımız zaman böyle-sine bir vasiyet özel borç ilişkileri derslerinde okuduğunuz neye benziyor? Ömür boyu gelir sözleşmelerine benziyor. Bu çerçevede diyoruz ki, Borçlar Kanunumuzun ömür boyu gelir sözleşmesi başlığı altında düzenlediği 607 ve devamındaki hükümleri kıyasen bu tarz vasiyetlere de uygulanacaktır.

İnfak Vasiyeti

Bir başka kavram da infak vasiyetidir. Burada da vasiyetçi, bir kişinin bakımının sağlanmasını, özellikle beslenme ihtiyaçlarının, barınma ihtiyaçlarının karşılanmasını istemektedir. Bu tarz bir durumda da mesele bize ölünceye kadar bakma sözleşmesini çağrıştırıyor. Yine doktrin haklı olarak diyor ki, burada da Borçlar Kanunumuzun madde 611 ve devamındaki hükümleri kıyasen bu tarz vasiyetlere de uygulanacaktır.

Vasiyet Borçlusu

Şimdi vasiyet borçlusu kimdir sorusuna yanıt arayacağız. Vasiyet borçlusu kimdir sorusuna yanıt aradığımızda bize Medeni Kanunumuzun yine rehberlik ettiğini görüyoruz. Medeni Kanunumuzun 600. maddesinin 1. fıkrası diyor ki:

“Vasiyet alacaklısı, vasiyeti yerine getirme görevlisi varsa ona; yoksa yasal veya atanmış mirasçılara karşı kişisel bir istem hakkına sahip olur.”

Biz dersimizin birçok saatinde mirasçı atanmasıyla vasiyet alacaklısı atanması arasındaki farkı konuşmuşuzdur. Kişi, mirasçı atandığında külli halef sıfatına sahip oluyordu. Mirasbırakanın ölümüyle beraber hak sahibi oluyordu. Hâlbuki vasiyet alacaklısı, sadece kendisi lehine bir alacak hakkına sahip olur. Örneğin, bir taşınmazın mülkiyetinin naklini, bir taşınır nesnenin mülkiyetinin naklini veya intifa hakkının kurulmasını, oturma hakkının kurulmasını talep edebilir. Dolayısıyla, bu talebini birisine karşı dile getirir, birisine karşı ileri sürer. Kime karşı ileri sürecek yani vasiyet borçlusu kimdir dediğimiz zaman Medeni Kanun, mirasbırakan vasiyet borçlusunu belirlemiş olabilir diyor. Kanun maddesindeki tabir vasiyeti yerine getirme görevlisidir ama o “vasiyeti yerine getirme görevlisini” nasıl anlamamız gerekir? Vasiyeti ifa ile yükümlü kişi, vasiyeti yerine getirmekle mükellef kişi olarak algılamamız gerekir. Kısacası mirasbırakan, vasiyet borçlusunu tayin ettiyse vasiyet alacaklısı alacağını vasiyet borçlusuna karşı ileri sürecektir. Örneğin Ç1 ve Ç2’nin mirasçı olarak kaldığını düşünelim. Ç2’ye bu anlamda bir borç yükler, der ki, A şahsının ömür boyu bakımını senin üstlenmeni istiyorum. Bu çerçevede vasiyet alacaklısına bir infak vasiyeti veya bir irat vasiyeti sağlar. Bir taraftan da bu vasiyetin borçlusunun Ç2 olacağını söyler.

Mirasbırakan, bir vasiyet borçlusu atanmadıysa o zaman tahmin edileceği üzere yasal mirasçılar ve atanmış mirasçılar vasiyet borçlusu olurlar. TMK 600. maddenin 1. fıkrası da zaten bunu söylemektedir: Vasiyet alacaklısı, vasiyeti yerine getirmekle yükümlü bir şahıs belirlendiyse ona; yoksa yasal veya atanmış mirasçılara karşı kişisel bir istem hakkına sahip olur.

Vasiyet borçlusunun kim olduğu bazen de yapılan vasiyetin niteliğinden anlaşılabilir. Geçmiş derslerimizde alt vasiyet kavramından söz etmiştik. Örneğin, Bay M belirli mal vasiyetinde bulundu, dedi ki A örneğin bir taşınmazıma sahip olsun. Arkasından da bu vasiyet alacaklısına yani A’ya da bir alt vasiyet yükledi. Dedi ki, Bay A da Ü’ye bu taşınmaz üzerinde bir intifa hakkı tesis etsin. İşte alt vasiyet söz konusuysa alt vasiyet alacaklısı bu alacağını Bay A’ya karşı ileri sürecektir diyoruz.

Acaba birden fazla vasiyet borçlusu varsa bunların sorumlulukları nasıl olacaktır diye bir soru ortaya atsam herhalde ilk refleksiniz ne ola-

caktır? Birden fazla vasiyet borçlusuna varsa bunların sorumlulukları nasıl olacaktır? Müteselsil olacaktır diyor doktrin. Gerçekten de baktığımız zaman bunu görüyoruz kitaplarda. Birden çok vasiyet borçlusuna varsa bu vasiyet borçluları arkadaşlar, vasiyet borcunun ifasından müteselsil olarak sorumlu olacaklardır diyoruz.

Vasiyet Borçlusunun Bu Sıfatı Kaybetmesi

Acaba kişi, vasiyet borçlusuna sıfatını kazanamadan vefat ederse veya bu sıfatı kazandıktan sonra mirası reddederse veya mirastan mahrum olursa bu sorun nasıl çözüme kavuşturulmalıdır? Burada da Medeni Kanun madde 519’u ele alacağız.

Medeni Kanun madde 519’u ele alırken şöyle bir örnek vermemiz mümkün: Bay M, A lehine bir vasiyet yapmıştır, bir muayyen mal vasiyeti veya bir alacak vasiyeti hiç fark etmez. Geriye Ç1 ve Ç2 kanuni mirasçı olarak kalmıştır. Normal şartlar altında mirasbırakan, ayrıca bir vasiyet borçlusuna saptamadıysa vasiyet borçluları Ç1 ve Ç2’dir. Fakat mirasbırakan, vasiyet borçlusunu tayin ettiyse vasiyet alacaklısı alacağını vasiyet borçlusuna karşı ileri sürecektir. Bu örnekte de mirasbırakan Ç1’i vasiyet borçlusuna olarak tayin etmiştir. Peki, vasiyet borçlusuna olarak tayin edilen Ç1 mirası reddederse ne olur? Ç1 mirasbırakandan önce ölürse veya Ç1 mirastan mahrum olursa ne olur? Ç2, tek başına mirasçı olur. Ç1 mirası reddettiğinde bu örnekte başka mirasçı olmadığına göre bu durumdan Ç2 yararlanır. Aynı şekilde, Ç1 kasten ve hukuken aykırı şekilde Bay M’yi öldürmeye kalkışırsa veya öldürürse mirastan mahrum olur. Bu tarz bir durumda da yine terekedeki menfaatler tamamen Bay Ç2’ye ait olur. Bu çerçevede adalet hissiniz neyi emrediyor? Medeni Kanunun 519. maddesinin 2. fıkrası diyor ki:

“Tasarrufu yerine getirme yükümlüsü, mirasçılığı veya kendisine bırakılan kazandırmayı reddetmiş ya da mirasbırakandan önce ölmüş veya mirastan yoksun kalmış olsa bile tasarruf yürürlükte kalır; yerine getirme borcu, bu durumlardan yararlananlara geçer.”

Yani borç sona ermez, tasarruf yürürlükte kalır. Yerine getirme borcu bu durumdan yararlananlara geçer.

Vasiyet Alacaklısı

Kimler vasiyet alacaklısı olabilirler? Gerçek kişiler vasiyet alacaklısı olabilirler mi? Elbette, hiç tartışmasız! Tüzel kişiler vasiyet alacaklısı olabilirler mi? Elbette, tüzel kişiler de vasiyet alacaklısı olabilirler, yine hiç tartışmasız! Peki acaba, tüzel kişiliği bulunmayan bir topluluk da vasiyet alacaklısı olabilir mi? Aslında hak ehliyeti kavramıyla biraz çatışan bir şeyden söz ediyoruz ama Medeni Kanun bazı ihtiyaçları dikkate alarak bunlara da müsaade ediyor. Diyor ki, vasiyet alacaklısı bir gerçek kişi olabilir, bir tüzel kişi olabilir hatta tüzel kişiliği bulunmayan bir topluluk da olabilir. Medeni Kanun 577. maddesi “*Açılmanın hükümleri*” kenar başlığını taşıyor. “*I. Mirasa ehliyet. 1. Hak ehliyeti.*” Arkasından 577. maddenin 2. fıkrası diyor ki:

“Tüzel kişiliği bulunmayan bir topluluğa belli bir amaç için yapılan kazandırmaları, o topluluk içindeki kişiler, miras bırakan tarafından belirlenen bu amacı gerçekleştirme kaydıyla birlikte edinmiş olurlar; amacın bu yolla gerçekleştirilmesine olanak yoksa, yapılan kazandırma vakıf kurma sayılır.”

Bu hükümde bizi şu an itibariyle ilgilendiren husus nedir? Bir tüzel kişiliği bulunmayan topluluk da ne olabilir? Vasiyet alacaklısı olabilir.

Hatırlarsanız geçmişteki derslerde, mirasçılar lehine yapılan vasiyetten söz etmiştim. Hatta doktrinde bazı yazarların ön vasiyet tabirini kullandığından söz etmiştim. Bir yasal mirasçı veya bir atanmış mirasçı, vasiyet alacaklısı olabiliyor. Gerçek kişiler vasiyet alacaklısı olabilir, tüzel kişiler vasiyet alacaklısı olabilir. Medeni Kanun madde 577 çerçevesinde tüzel kişiliğe sahip olmayan topluluklar vasiyet alacaklısı olabilir. Hatta bir yasal ya da atanmış mirasçı da vasiyet alacaklısı olabilir.

Vasiyet Alacaklısının Vefatı

Vasiyet alacaklısının vefatı halinde acaba ne oluyor? Bu da Medeni Kanunumuzun 581. maddesinin 2. fıkrasında düzenlenmiştir. Diyor ki 581. maddenin 2. fıkrası:

“Vasiyet alacaklısı mirasbırakandan önce ölmüş ise, tasarruftan aksi anlaşılmadıkça, vasiyeti yerine getirme yükümlülüğü, vasiyet yükümlüsünün yararına ortadan kalkar.”

Aynı örnekten gidelim ve herhangi bir vasiyet yükümlüsü atanmadığını düşünelim. O zaman, mirasbırakanın vasiyet borçluları yasal mirasçılardır, Ç1 ve Ç2’dir. Eğer A, mirasbırakanın vefatında sağ değilse bu vasiyet borcu sona erecektir. Elbette, bu vasiyet borcunun sona ermesinden kimler menfaat elde edeceklerdir? Ç1 ve Ç2 menfaat elde edeceklerdir çünkü terekenin bu anlamda bir borcu söz konusu olmayacaktır.

Medeni Kanunumuzun 581. maddesinin 2. fıkrasında dikkatinizi çeken bir şey var mı? Kanun koyucu, *“Vasiyet alacaklısı mirasbırakandan önce ölmüş ise, tasarruftan aksi anlaşılmadıkça vasiyeti yerine getirme yükümlülüğü vasiyet yükümlüsünün yararına ortadan kalkar”* diyor. Bu hükümdeki *“tasarruftan aksi anlaşılmadıkça”* ifadesinden anlaşılması gereken nedir?

Kanun koyucu, eski Medeni Kanundaki tabiriyle ikameli ölüme bağlı tasarruflara müsaade ediyor. Yine eski Medeni Kanundaki tabiriyle alelade ikame müessesesine yer veriyor. Yeni Medeni Kanundaki tabiriyle de yedek vasiyet alacaklısı atanmasından söz ediyoruz. Yani Bay M, tasarrufunda ne öngörmüş olabilirdi? A vasiyet alacaklısıdır yani taşınmazım vefatımda A’ya ait olsun, diyebilirdi. Arkasından da şu cümleyi kurabilirdi: Vefatımda A eğer sağ değilse, o şu ya da bu sebeple bana vasiyet alacaklısı olamıyorsa o zaman Bay B vasiyet alacaklısı olsun, diyebilirdi. Bu tarz bir durumda, asıl vasiyet alacaklısının vefatı halinde söz konusu yükümlülük Ç1 ve Ç2 lehine sona ermeyecekti. Bilakis Ç1 ve Ç2, Bay B’ye söz konusu vasiyeti yerine getirmekle yükümlü olacaklardı. Bu örnek, alelade ikameli bir ölüme bağlı tasarruftur, alelade ikameli bir muayyen mal vasiyetidir. Yeni Medeni Kanundaki tabiriyle de yedek vasiyet alacaklısı tayinidir.

Vasiyet Borcunun Doğumu ve Muacceliyeti

Vasiyet borcu ne zaman doğar? Vasiyet borcu ne zaman muaccel olur? Vasiyet borcunun doğumu için kaçınılmaz olarak bu vasiyeti yapan kişinin, Bay M’nin ölümünü beklememiz gerekir. Çünkü adı üzerinde ölüme bağlı tasarruf, ölüme bağlı tasarrufta bulunanın, Bay M’nin ölümü üzerine hüküm ifade edecektir.

Peki, vasiyet borcu ne zaman muaccel olur? Ç1 ve Ç2'nin kanuni mirasçı olduğunu görüyoruz. Acaba Bay A onlardan ne zaman talepte bulunacak? Bay M bana bir otomobil vasiyet etti, Bay M bana bir 100.000 TL vasiyet etti, Bay M bana bir taşınmazın mülkiyetini vasiyet etti. Bütün bu vasiyetlerin yerine getirilmesini ne zaman talep edeceğim? Haklı olarak Medeni Kanunumuz mirasçılara mirası reddetme hakkı veriyor. Evet, miras ölümle intikal ediyor, yasal ve atanmış mirasçılar kendiliğinden mirasçı oluyorlar ama bu iktisap adeta bir tür geçici iktisap sayılıyor çünkü mirası reddederlerse mirasçı sıfatlarını kaybedecekler. Dolayısıyla, mirasbırakanın vasiyetlerinden de sorumlu olmayacaklar, onları yerine getirmekle yükümlü olmayacaklar. Medeni Kanunun 600. maddesinin 2. fıkrasına diyor ki:

“Bu alacak, tasarruftan aksi anlaşılmıyorsa vasiyet yükümlüsünün mirası kabul etmesi veya ret hakkının düşmesiyle muaccel olur.”

Ret hakkının düşmesinin sebeplerinden biri, kişinin mirası ret süresini kaçırmasıdır. Kişi mirasbırakanın ölümünü ve mirasçı olduğunu öğrenmiştir. Mirasçı olduğunu öğrendiği andan itibaren 3 ay içerisinde sulh hukuk mahkemesine müracaatla mirası reddedebilir. 3 aylık süre hak düşürücü süredir ve bu 3 aylık süreyi geçirdiyse artık ret hakkı düşmüştür.

Tereke işlerine karışma diye bir tabirimiz vardır. Reddi anlatırken anlatacağım. Ret süresi dolmadan tereke işlerine karışan şahıs, örneğin terekenin olağan yönetimini aşan işleri gerçekleştiren şahıs da ret hakkını yitirmiştir. Ona karşı da bu vasiyet borcu muaccel olacaktır.

Peki, kişinin mirası kabul etmesi ne demektir? Özellikle ret hakkından feragat anlamına gelir. (Medeni Kanunda mirası kabul ile ilgili başka detaylar var ama şu anda o hükümlere değinmek istemiyorum.)

Kanun koyucu, bu alacak, tasarruftan aksi anlaşılmıyorsa vasiyet yükümlüsünün mirası kabul etmesi veya ret hakkının düşmesiyle muaccel olur diyor. “Tasarruftan aksi anlaşılmıyorsa” diyor. Yani vasiyetçi, vasiyetini birtakım şartlara, örneğin geciktirici şarta bağlamış olabilir veya vasiyetinin belli bir süre sonra muaccel olacağını öngörmüş olabilir. Örneğin, vasiyet borcunun ölümünden beş sene sonra muaccel olacağını öngörmüş olabilir. Ölümünden beş sene sonra bir miktar paranın A şahsına ödenmesi gerektiğini emredebilir. Ölümünden beş sene

sonra bir taşınmazın mülkiyetinin naklini veya bir taşınırın mülkiyetinin naklini öngörmüş olabilir. Bu örneklerde tasarruftan aksi anlaşıldığı için muacceliyeti bu tarihlerden başlatmak zorunda kalırız.

Vasiyet Borcunda Zamanaşımı

Kanun koyucu zamanaşımı bakımından da Borçlar Kanunumuzda düzenlenen 10 yıllık genel zamanaşımı süresine paralel bir düzenleme getirmektedir. Medeni Kanunumuzun “Zamanaşımı” kenar başlığını taşıyan 602. maddesi diyor ki:

“Vasiyet alacaklısının dava hakkı, ölüme bağlı kazandırmaı öğrenmesinin veya vasiyet borcu daha sonra muaccel olacaksa muaccel olma tarihinin üzerinden on yıl geçmekle zamanaşımına uğrar.”

Prensip itibariyle kanun koyucu öğrenmeyi esas almıştır fakat daha sonra muaccel olacak borçlarda elbette her alacak bakımından olduğu gibi zamanaşımı alacağın muacceliyeti tarihinden itibaren başlar.

Vasiyetin Teslim Borcu

Vasiyet borcunun kapsamını saptamamız gerekiyor. Bundan kasıtını da şöyle bir örnekle somutlaştırabilirim: Bay M ölüme bağlı tasarrufunda Bay A'ya bir taşınmazını vasiyet ediyor. Taşınmazını vasiyet ettiğinde taşınmaz 5 katlıydı, ölüm anında 2 katlı hale gelmiştir. Yıkılmış veya kendisi yıkılmıştır. Bir başka örnekte ise Bay M, taşınmazını Bay A'ya ait olsun diyor. Vasiyetnamesini yaptığı anda taşınmaz 1 katlı veya çırılçıplak bir araziydi fakat ölüm anında taşınmaz 5 katlı hale gelmiştir. Kazandırma konusu mal bakımından mirasbırakanın vasiyetnameyi yaptığı andaki durumunu mu yoksa ölüm anındaki durumunu mu esas alacağız? Medeni Kanunumuzun “Teslim borcu” kenar başlığını taşıyan 518. maddesi diyor ki:

“Bırakılan belirli mal, mirasın açılması anındaki durumuyla teslim olunur; yarar ve hasar, mirasın açılması anında kendisine belirli mal bırakılana geçer.”

Yani vasiyet konusu malvarlığı değeri vasiyet alacaklısına mirasın ölüme bağlı tasarrufu yaptığı andaki durumuyla teslim olunmaz. Yarar ve hasar, mirasın açılması anında kendisine belirli mal bırakılana geçer. Örneğin, vasiyetname yapıldığında vasiyet konusu mal bir arazi

idi ancak daha sonra yâni vasiyetçi ölünceye kadar bu arazinin üzerine bir bina inşa edildi. Örneğin, vasiyetname yapıldığında vasiyet konusu mal beş katlı bir bina idi ancak daha sonra vasiyetçi ölünceye kadar üç katı yıkıldı geriye iki katlı bir bina kaldı. Biz vasiyet konusu malı ölüm anındaki durumu ile teslim edeceğiz.

Aynı şekilde vasiyet yapıldığı anda vasiyet konusu malın üzerinde üçüncü kişiler lehine ipotek veya intifa hakkı kurulmuş değildi bu haklar daha sonra kuruldu. Vasiyet alacaklısı vasiyet konusu malı ölüm anındaki hali ile teslim almak zorundadır. Değişiklikler malın değerini azaltmış olsa bile onun hiç kimseden tazminat talep etmesi mümkün değildir.

Vasiyet Borçlusunun Mirasın Açılmasından Sonra Yaptığı Masraflar veya Verdiği Zararlar

Bu taşınmazla ilgili olarak Bay M'nin vefatından sonra mirasçılar bu taşınmaza zarar vermiş veya bu taşınmaz için harcamalar yapmış olabilirler. Bay M, A lehine bir vasiyetname yapmıştır ve belirli bir mal vasiyetinde bulunmuştur. Geride yine iki çocuğu, Ç1 ve Ç2 kalmıştır. Mirasbırakanın vefatından sonra, henüz taşınmazın Bay A'ya teslimi ve onun adına tapu kütüğüne tescilinin gerçekleştirilmediği dönemde Ç1 veya Ç2'nin söz konusu taşınmaza zarar verdiğini varsayalım veya söz konusu taşınmaz bakımından birtakım masraflar yapmak zorunda kaldıklarını varsayalım. Örneğin, taşınmazın çatısı çökmek üzereydi onun aktarılmasıyla uğraştılar veya birtakım başka yararlı masraflarda bulundular. Bu zarar veya masraf kalemlerinden kimler sorumlu olacaktır sorusuna Medeni Kanun 518. maddesinin 2. fıkrasında cevap veriyor:

“Tasarrufu yerine getirme ile yükümlü olan kimse, mirasın açılmasından sonra bırakılan belirli mala yaptığı harcamalar ve mala verdiği zararlardan dolayı, vekâletsiz iş görenin haklarına sahip ve borçlarıyla yükümlü olur.”

Yani Borçlar Kanunumuzda düzenlenen vekâletsiz iş görmeye ilişkin hükümlere atıf yapılıyor. Mirasçılar, özellikle kusurlarıyla mala bir zarar verdilerse elbette bu zararı gidermek zorunda kalacaklar. (TBK.m.527) Aynı şekilde yaptıkları birtakım masrafları da yine Türk Borçlar Kanununun 530. maddesi çerçevesinde talep edebilecekler.

Bu dersin hem altyazılı hem altyazısız videolarına

ulaşmak için

Youtube > Prof. Dr. İlhan Helvacı sayfasını

ziyaret edebilirsiniz.